

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací materiál vytvořený v projektu OP VK

Název školy:	Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0211
Název projektu:	Zlepšení podmínek pro výuku na gymnáziu
Číslo a název klíčové aktivity:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Anotace

Název tematické oblasti:	Jazyk, komunikace a sloh pro vyšší gymnázium
Název učebního materiálu:	Líčení
Číslo učebního materiálu:	VY_32_INOVACE_CJ0203
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	3. ročník čtyřletého gymnázia, 7. ročník osmiletého gymnázia
Autor:	Mgr. Karla Paclíková
Datum vytvoření:	1. 6. 2014
Datum ověření ve výuce:	3. 6. 2014
Druh učebního materiálu:	pracovní list
Očekávaný výstup:	Student chápe a dokáže vystihnout podstatu subjektivně zabarveného popisu – líčení a uvědomuje si, jaké nároky, především v oblasti výběru jazykových prostředků, jsou kladeny na autora takového textu.

Metodické poznámky:

Materiál – pracovní list, který obsahuje 4 kratší stylistická a jazyková cvičení, lze využít v hodině slohu věnované subjektivně zabarvenému popisu – líčení. Učitel kopírováním připraví pracovní list pro každého studenta, aby si studenti mohli psát poznámky přímo do textů jednotlivých cvičení, jedno ze cvičení je doplňovací. U 1. a 2. cvičení je vhodné dát studentům nejprve krátký čas k samostatnému promyšlení řešení a potom pracovat ve třídě společně – uvádět, srovnávat možné úpravy původních formulací.

Líčení

1. V následujících větách najdi stylistické nedostatky a oprav je.

- a) Podzimní deštík, malý, leč mohutný, naplnil koryto potoka a nemilosrdný proud strhává vše, co se mu připlete do cesty.
- b) Zastavím se u zurčící studánky s ledově čistou vodou, na jejímž břehu rozkvetly krásné žluté narcisy.
- c) Dospělí ptáci učí ptačí děti, jak se napít, aniž by si smáčeli blankytná peříčka různých barev a tvarů.
- d) Stojím na prašné lesní cestě a vnímám svět kolem sebe očima diváka v divadle či v němém filmu.
- e) Lidé se dál máčí v tajícím sněhu s deštníky v rukou.

2. Posuď, proč jsou v následujících větách podtrženy některé výrazy.

- a) I motýli poletující nad květnatou loukou jsou unaveni.
- b) Jen včely, symboly pilnosti, přelétají z květu na květ a nevnímají dusné letní ovzduší.
- c) Posadím se na vykodrcaný pařez pod koruny borovic, kde je příjemný chládek.

3. Doplň správný tvar přivlastňovacího zájmena.

S vysokou horečkou a s šátkem kolem krku zoufale zírám z okna _____ pokoje. V _____ výhledu mi znenadání zaclání postava v bílém. Místo ní vidím _____ starý známý pokoj. Pomalu vstanu, přistoupím k oknu a otevřu jej, abych do _____ útulného pokojíčku vpustil vůni ranní přírody. K _____ uším doléhalo syčení. Vánek si pohrává s _____ vlasy, dovádí s listím stromů. V tomhle místě v létě stavím s _____ kamarádkou stan a hrajeme si na opuštěné trosečníky. Jezdíme tam každý rok za _____ strýcem.

4. Připomeň si psaní jakoby / jako by.

- a) Holé větve se ladně pohupují ve větru, jako by tančily.
- b) Jejich rytmus však rozčileně přetne záblesk světla a výhružné zadunění, jako by se hrom s bleskem chtěly ujistit o svém výsadním postavení v tomto dramatu.
- c) Na okenní parapety začínají pomalu, jakoby s rozvahou bubnovat první dešťové kapky.

Líčení – pro učitele

1. V následujících větách najdi stylistické nedostatky a oprav je.

- a) Podzimní **dešťík, malý, leč mohutný**, naplnil koryto potoka a **nemilosrdný proud** strhává vše, co se mu připlete do cesty.
- b) Zastavím se u **zurčící studánky** s ledově čistou vodou, na jejímž břehu rozkvetly krásné žluté narcisy.
- c) Dospělí ptáci učí ptačí děti, jak se napít, aniž by si smáčeli **blankytná peříčka různých barev** a tvarů.
- d) Stojím na prašné lesní cestě a vnímám svět kolem sebe očima **diváka** v divadle či **v němém filmu**.
- e) Lidé se dál máčí v tajícím **sněhu s deštníky v rukou**.

2. Posuď, proč jsou v následujících větách podtrženy některé výrazy.

- a) I motýli poletující nad květnatou loukou jsou unaveni.
- b) Jen včely, symboly pilnosti, přelétají z květu na květ a nevnímají dusné letní ovzduší.
- c) Posadím se na vykodrcaný pařez pod koruny borovic, kde je příjemný chládek.

Podtržené výrazy jsou voleny nevhodně.

3. Doplně správný tvar přivlastňovacího zájmena.

S vysokou horečkou a s šátkem kolem krku zoufale zírám z okna **svého** pokoje. Ve **(mém)** výhledu mi znenadání zaclání postava v bílém. Místo ní vidím **svůj** starý známý pokoj. Pomalu vstanu, přistoupím k oknu a otevřu jej, abych do **svého** útulného pokojíčku vpustil vůni ranní přírody. K **mým** uším doléhalo syčení. Vánek si pohrává s **mými** vlasy, dovádí s listím stromů. V tomhle místě v létě stavím **se svojí / svojí** kamarádkou stan a hrajeme si na opuštěné trosečníky. Jezdíme tam každý rok za **svým** strýcem.

4. Připomeň si psaní jakoby / jako by.

- a) Holé větve se ladně pohupují ve větru, jako **by tančily**.
- b) Jejich rytmus však rozčileně přetne záblesk světla a výhružné zadunění, jako **by se** hrom s bleskem **chtěly ujistit** o svém výsavním postavení v tomto dramatu.
- c) Na okenní parapety začínají **pomalou, jakoby s rozvahou** bubnovat první dešťové kapky.

Ve větách a), b) jako připojuje větu, ve větě c) pouze větný člen.

Zdroj: archiv autorky